

CONCEPT VERKIEZINGSPROGRAMMA

CDA SCHIELAND EN KRIMPENERWAARD

“Een weerbaar watersysteem, wendbaar omgaan met droogte en piekbuien en wederkerige samenwerking met alle betrokkenen”

Voorwoord

Het waterbeheer bepaalt al heel lang hoe we in Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) wonen, werken en recreëren. Tegelijkertijd wonen en werken we in Schieland en de Krimpenerwaard in een kwetsbaar gebied, van 1 tot 7 meter onder zeeniveau. Door de klimaatverandering wordt toekomstgericht en daadkrachtig waterbeheer nog veel belangrijker om dit mogelijk te houden. Water is van ons allemaal. Naast waterveiligheid is voldoende en schoon zoet water essentieel voor ons dagelijks leven, onze economie en onze leefomgeving.

Klimaatverandering stelt ons voor nieuwe opgaven. Hierdoor wordt de rol en betekenis van waterschappen relevanter als de drinkwatervoorziening, natuur en voedselvoorziening onder druk komt te staan. We krijgen te maken met extremere neerslag, langere perioden van droogte, bodemdaling en toenemende druk op de beschikbaarheid en kwaliteit van water. Voor ons gebied is de opgave extra complex door de combinatie van zeespiegelstijging, rivierwater, neerslag en kwel, in een sterk verstedelijkte én landelijke omgeving. Aan de andere kant willen we woningen bouwen, ruimte houden voor landbouw, natuur en recreatie, onze economie versterken en de lasten voor inwoners en ondernemers betaalbaar houden.

Wij kiezen voor realistisch waterbeheer. Waterbeheer waarin we verantwoordelijkheid nemen voor vandaag én morgen. Waarin we zuinig omgaan met geld en natuurlijke hulpbronnen. Waarin we ruimte geven aan inwoners, boeren en ondernemers om zelf verantwoordelijkheid te nemen. En waarin het waterschap samenwerkt met anderen om uitdagingen gezamenlijk op te pakken en kennis met elkaar te delen.

Een modern waterschap staat niet boven de samenleving, maar midden in de samenleving. Daarom willen we bewoners, ondernemers, agrariërs, natuurorganisaties en gemeenten eerder betrekken bij besluiten. Participatie betekent voor ons: luisteren, belangen serieus wegen, duidelijk besluiten en vervolgens uitleggen waarom een keuze is gemaakt. HHSK is in 2026 al gestart met de participatie voor het nieuwe Waterbeheerprogramma 2028-2033. Wij willen die dialoog graag de komende jaren voortzetten.

Onze koers voor 2027-2031 is daarom: **Weerbaar. Wendbaar. Wederkerig.**

Weerbaar : we beschermen ons gebied tegen wateroverlast, droogte en overstromingen.

Wendbaar : we kunnen inspelen op klimaatverandering en toekomstige ontwikkelingen.

Wederkerig : Het waterschap neemt samen met inwoners, agrariërs, natuurorganisaties, bedrijven, gemeenten en andere partners verantwoordelijkheid voor goed waterbeheer.

Wij kiezen daarom niet voor de belofte dat alles maakbaar is, maar juist voorbereid is op onzekerheid. Een waterschap dat richting geeft en vernieuwt zonder achter iedere hype aan te lopen. Een waterschap dat investeert, maar ook op de rekening let. Een waterschap dat belangen niet tegenover elkaar zet, maar zoekt naar een goede balans.

Wij willen benaderbaar en zichtbaar zijn en dat verwachten wij zowel van het dagelijks- als het algemeen bestuur. Wij geloven dat effectief waterbeheer begint met luisteren. Het waterschap moet dan ook niet op afstand opereren, maar juist zichtbaar en benaderbaar zijn voor alle inwoners.

Als fractie zullen wij ons hiervoor inzetten. Wij zijn er om uw stem te vertegenwoordigen. Heeft u een vraag, een goed idee of maakt u zich ergens zorgen over? Schroom niet om contact met ons op te nemen. Daarnaast nodigen we u van harte uit om actief mee te kijken en te praten over de toekomst van onze regio, zoals het bijwonen van een vergadering, digitaal meekijken of in gesprek met onze fractie. Op de [website CDA Schieland & Krimpenerwaard](#) vindt u alle praktische informatie.

Devie van Tilburg-Badloe

Kandidaat-Lijsttrekker Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1. INLEIDING 4

- 1.1. Kerngegevens 4

HOOFDSTUK 2. ONZE 5 CDA-UITGANGSPUNTEN 5

- 2.1. Verantwoordelijkheid 5
2.2. Rentmeesterschap.....5
2.3. Balans.....5
2.4. Samenwerking 6
2.5. Realisme.....6

HOOFDSTUK 3. ONZE UITDAGINGEN VOOR 2027-2031.....7

- 3.1. Klimaatadaptatie 7
3.2. Waterveiligheid - Veilig wonen, werken en recreëren 7
3.3. Waterkwaliteit - Werken aan schoon en gezond water.....8
3.4. Financiën – Investeren in doelmatig en betaalbaar waterbeheer
8
3.5. Samenwerking - Waterbeheer doen we samen 8

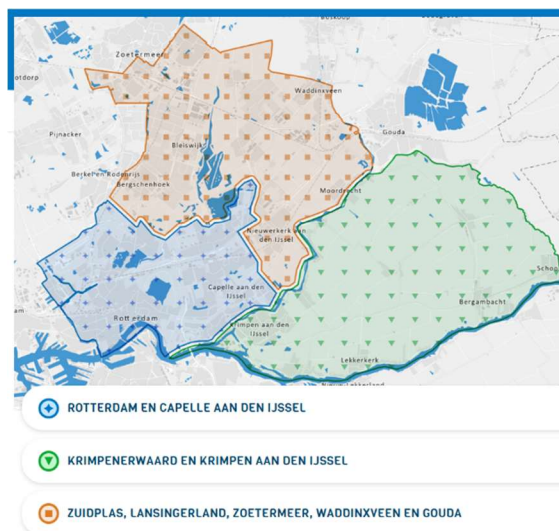
HOOFDSTUK 4. ONZE CDA OPLOSSINGEN VOOR 2027-2031.....9

- 4.1. Klimaatadaptatie - Omgaan met een veranderend klimaat 9
4.2. Waterveiligheid - Veilig wonen, werken en recreëren 9
4.3. Waterkwaliteit - Werken aan schoon en gezond water.....9
4.4. Financiën – Investeren in doelmatig en betaalbaar waterbeheer
10
4.5. Samenwerking - Waterbeheer doen we samen 10

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Kerngegevens

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is actief in een deel van Zuid-Holland. Het is een combinatie van stedelijk en landelijk gebied. Binnen ons werkgebied vallen de volgende gemeenten:

Volledig in Schieland en de Krimpenerwaard

- Capelle aan den IJssel
- Krimpen aan den IJssel
- Zuidplas

Gedeeltelijk in Schieland en de Krimpenerwaard

- Gouda
- Krimpenerwaard
- Lansingerland
- Rotterdam
- Waddinxveen
- Zoetermeer

- Inwoners: 637.718
- Woonruimten: 285.000
- Grootte werkgebied: 35.744 hectare
- Gemalen: 100
- Rioolgemalen: 24
- Persleidingen: 82 kilometer
- Gemeenten: 9 (waarvan een aantal gedeeltelijk)
- Afvalwaterzuiveringsinstallaties: 9
- Rivierdijken: 71 kilometer
- Overige dijken: 310 kilometer
- Verharde wegen: 135 kilometer
- Fietspaden: 40 kilometer
- Sloten: 6094 kilometer
- Wegbruggen: 138
- Duikers: 129

Hoofdstuk 2. Onze 5 CDA-uitgangspunten

Wij willen vanuit verantwoordelijkheid, rentmeesterschap, balans, samenwerking en realisme werken aan een gebied waar ook volgende generaties veilig kunnen wonen, werken en recreëren.

2.1. Verantwoordelijkheid

Het waterschap doet waarvoor het is opgericht: zorgen voor veilige dijken en voldoende en schoon water. HHSK heeft deze kerntaken ook centraal staan in het huidige waterbeheer. Maar verantwoordelijkheid werkt twee kanten op. Ook gemeenten, bedrijven, agrariërs, projectontwikkelaars en inwoners hebben een verantwoordelijkheid voor water. Tegelijkertijd is water méér dan iets waartegen we ons moeten beschermen. Sloten, plassen en rivieren zijn belangrijk voor natuur, landschap en recreatie. We willen daarom niet alleen veilig leven mét water, maar ook ruimte houden om ervan te genieten. Vooruitkijken, goed onderhouden en verstandig omgaan met de beschikbare ruimte.

2.2. Rentmeesterschap

We beheren het gebied niet alleen voor onszelf, maar ook voor volgende generaties. Investeringsen beoordelen we daarom niet alleen op wat ze vandaag kosten, maar ook op hun waarde en gevolgen op lange termijn. Daarom moeten we nu keuzes maken die ons gebied ook op lange termijn leefbaar en weerbaar houden. Onze omgeving zo inrichten dat we beter met water en klimaatverandering kunnen omgaan.

2.3. Balans

Schieland en de Krimpenerwaard kent dichtbebouwde stedelijke gebieden, diepe polders, veenweiden, landbouw, natuur en economische bedrijvigheid. Er bestaat daarom geen one size fits all. Eén koers voor het gebied, maatwerk voor de plaats. Schoon water vraagt om toekomstgerichte oplossingen én om samenwerking met iedereen die het water gebruikt en beïnvloedt. Haalbare oplossingen vanuit een breder perspectief bekijken: het waterbeheer, de landbouw, natuur of woningbouw. Stap voor stap werken voor schoon, gezond en toekomstbestendig waterbeheer.

2.4. Samenwerking

Water houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Samenwerking met gemeenten, provincie, Rijk, agrariërs, natuurorganisaties, bedrijven, inwoners en maatschappelijke organisaties is noodzakelijk. Samenwerken betekent daarom niet alleen kennis delen, maar ook gezamenlijk investeren in de vakmensen die het waterbeheer van de toekomst mogelijk maken.

2.5. Realisme

Niet alles kan overal, tegelijkertijd en tegen iedere prijs. We stellen prioriteiten. Eerst veiligheid en wettelijke taken. Daarna kiezen we maatregelen op basis van noodzaak, effectiviteit, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid.

Hoofdstuk 3. Onze uitdagingen voor 2027-2031

3.1. Klimaatadaptatie

1. Klimaatveranderingen komende jaren.
2. Laaggelegen overstromingsgevoelige gebieden.
3. Toekomstige zeespiegelstijging, hogere waterstanden, rivierafvoeren en extremere neerslag.
4. Droogte en zoetwaterbeschikbaarheid.
5. Verzilting van het oppervlaktewater.
6. Toenemende watervraag- en tekorten.

3.2. Waterveiligheid - Veilig wonen, werken en recreëren

1. Beschermen van inwoners en bedrijven tegen overstromingen.
2. Waterweerbaarheid, crisisvoorbereiding en nationale veiligheid.
3. Toenemende dreiging van cyberaanvallen op vitale infrastructuur.
4. Bodemdaling in veenweidegebieden raakt landbouw, natuur, infrastructuur, woningen, waterkwaliteit en het peilbeheer.
5. Druk op de kwaliteit van dijken, watersystemen en het stedelijk gebied.
6. Aandacht voor de recreatieve en sociale functie van het water.
7. Water beter benutten voor de bereikbaarheid van regulier en recreatief vervoer

3.3. Waterkwaliteit - Werken aan schoon en gezond water

1. Het verbeteren van de kwaliteit van oppervlaktewater (KRW).
2. Voldoen aan Europese en nationale waterkwaliteitsdoelen.
3. Biodiversiteit: aanpak invasieve exoten zoals rivierkreeften en muskusratten.
4. Agrarisch gebruik versus natuurherstel.
5. Vervuiling vanuit stedelijk gebied: huishoudens, landbouw, industrie en glastuinbouw.
6. Netcongestie en de uitstoot van methaan en lachgas bij rioolwaterzuiveringen.

3.4. Financiën – Investeren in doelmatig en betaalbaar waterbeheer

1. Keuzes over investeringen hebben directe gevolgen voor de waterschapsheffing.
2. Efficiënt en slim waterbeheer en omgang met ruimte.
3. Technische, innovatieve oplossingen en de maatschappelijke kosten op lange termijn.
4. Een goed functionerend watersysteem vraagt om onderhoud en beheer.

3.5. Samenwerking - Waterbeheer doen we samen

1. Veel water- en klimaatuitdagingen liggen op het snijvlak van overheden.
2. Spanningen tussen belangen bijv. landbouw vs. natuur vs. Waterveiligheid.
3. Via cultuur en erfgoed ervaren hoe onder andere waterbeheer, vakmanschap, techniek en geschiedenis met elkaar verbonden zijn.
4. Tekort aan technisch personeel. Vergrijzing binnen organisaties. Toenemende behoefte aan specialistische kennis (data, klimaat, chemische stoffen).
5. HHSK een vooruitstrevend en innovatief waterschap laten blijven.

Hoofdstuk 4. Onze CDA oplossingen voor 2027-2031

4.1. Klimaatadaptatie - Omgaan met een veranderend klimaat

1. Hitte, droogte en piekbuien vragen om een klimaatbestendige inrichting van wijken, bedrijventerreinen en het landelijk gebied. Daarom zetten we in op slim waterbeheer: voldoende ruimte voor waterberging en afvoer bij piekbuien, én het beschikbaar houden van voldoende zoet water in perioden van droogte.
2. Bij waterschaarste maken we vooraf duidelijke en uitlegbare keuzes over de verdeling van het beschikbare water.
3. Bodemdaling moet expliciet worden meegenomen in omgevingsvisies en bij de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties.
4. We stimuleren vergroening van wijken, het afkoppelen van regenwater, extra waterberging en infiltratie in de bodem om wateroverlast, hittestress en droogte tegen te gaan. Innovatieve oplossingen zoals waterkelders en blauwgroene daken verdienen daarbij ruimte.
5. Grootschalig testen van innovatieve infiltratiesystemen (zoals onderwaterdrainage) en dynamisch peilbeheer.

4.2. Waterveiligheid - Veilig wonen, werken en recreëren

1. Dijken, kades en keringen moeten worden versterkt.
2. Langetermijnvisie op beheer en onderhoud. Onderhoud van kades, oevers, sluizen, bruggen en gemalen is van groot belang.
3. Nieuwe woonwijken klimaatbestendig (water- en bodemsturend) worden ingericht. Slim waterbeheer met data en sensoren.
4. Voldoende ruimte, bereikbaarheid, aanlegmogelijkheden en een goede balans tussen verschillende gebruikers van het water. Kansen voor recreatieve en sportieve activiteiten.

4.3. Waterkwaliteit - Werken aan schoon en gezond water

1. Combineer herstelmaatregelen met water- en bodemmaatregelen.
2. Gebieden vernatten en natuurlijkvriendelijke oevers aanleggen.
3. Verwijderen van medicijnen, microplastics en andere schadelijke stoffen uit afvalwater.
4. Herstel, onderhoud en beheer van oevers en waterrijke natuurgebieden.
5. Duurzame energie en hergebruik van grondstoffen uit water.
6. We maken behaalde verbeteringen in de waterkwaliteit afzonderlijk zichtbaar, zodat vooruitgang per onderdeel herkenbaar en meetbaar is (geen 'one out, all out'- principe).

4.4. Financiën – Investeren in doelmatig en betaalbaar waterbeheer

1. Ontwikkel gezamenlijke investeringsprogramma's en koppel investeringen in infrastructuur aan klimaat- en waterdoelen.
2. Onderhoud, renovatie en verduurzamen van afvalwaterzuiveringen (hoog energieverbruik).
3. Investeren in biogas, zonne-energie, aquathermie en efficiëntere installaties. Daarnaast stimuleren we het gebruik van lichtgewicht ophoogmaterialen en innovatieve (bouw) technieken om toekomstige onderhoudskosten te beperken.
4. Versterken van de eigen digitale weerbaarheid en datagedreven werken.
5. Vooraf stellen we duidelijke kaders vast: waar gebouwd kan worden, waar niet, en waar dit onder specifieke randvoorwaarden mogelijk is.
6. Bij nieuwe woningbouw wordt waterveiligheid vanaf het begin meegenomen.

4.5. Samenwerking - Waterbeheer doen we samen

1. Nauwe integrale samenwerking met gemeenten, provincies, het Rijk, bedrijven, agrariërs, natuurorganisaties, inwoners en maatschappelijke organisaties en keuzes durven maken.
2. Organiseer gebiedsgerichte samenwerking en zorg voor een gesloten afvalwaterketen.
3. Bewonersbewustzijn en participatie: Laat bewoners meedenken over keuzes.

4. Vanuit aantrekkelijk werkgeverschap investeren we in de profilering van de waterschappen als werkgever, zodat technisch en specialistisch personeel wordt aangetrokken, ontwikkeld en behouden.
5. Door samen te werken met onderwijsinstellingen stimuleren we kennisdeling, opleidingen en de instroom van nieuw talent. Daarnaast vergroten we via educatie het bewustzijn over het belangrijke werk van deze beroepsgroepen en de cruciale taken van de waterschappen.